

Brüssel, 28.3.2018
SWD(2018) 85 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

**Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus,
millega muudetakse määrust (EÜ) nr 924/2009 seoses liidus tehtavate piiriüleste maksete
teatavate tasudega ja vääringu konverteerimise tasudega**

{ COM(2018) 163 final } - { SWD(2018) 84 final }

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõju hindamine seoses määruse (EÜ) 924/2009 muutmisega, mille eesmärk on vähendada ühenduses piiriüleste tehingute tasusid
A. Vajadus meetmete järele
Miks? Mis on lahendamist vajav probleem?
Piiriüleste maksete (6 % kõigist ELi maksetest) kõrged tasud takistavad ühtse turu väljakujundamist. See probleem on lahendatud euroala riikides, kus piiriülesed ja riigisisised eurotehingud maksavad sama palju. Seevastu muudes vääringutes kui euro tehtavate piiriüleste maksete ja euroalavälistest liikmesriikidest tehtavate euromaksete tasud on kõrged, mistõttu on ELis tekkinud kaks makseteenuse kasutajate kategooriat: valdav enamus, kes saab kasu ühtsest euromaksete piirkonnast, ja vähemus, kes elab suhteliselt väiksemates valuutapiirkondades ja kelle jaoks kõigi piiriüleste tehingute kulud on suured. Need suured kulud kajastavad väikest mahtu ja ajakohase taristu puudumist muude vääringute kui euro puhul, kuid samuti seda, et makseteenuse pakkujatel puudub konkurents- ja regulatiivne surve kanda eurotehingute väikesed kulud üle euroalaväliste riikide kasutajatele.
Mida selle algatusega loodetakse saavutada?
Selle algatuse eesmärk on vähendada piiriüleste maksete tasusid kogu ELis ja seega aidata paremini integreerida kõik ELi kodanikud ja ettevõtted ELi majandusse. Selleks tuleb ühtlustada piiriüleste tehingute tasud riigisiseste tehingute tasudega, tagades samas, et selle tulemusel ei suurene muude teenuste tasud. Kui piiriülese tehingu puhul toimub vääringu konverteerimine, tuleb makseteenuse kasutajatele tagada tasude läbipaistvus ja vajaduse korral ka valikuvõimaluste võrreldavus.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus?
Euroalavälised liikmesriigid võivad võtta vajalikke meetmeid ise ja see on valikuvõimalusena ette nähtud määrusega 924/2009. Kuid ainult üks liikmesriik on seda teinud ja puuduvad märgid, et teised seda teeks. Samuti ei ole probleemi tõenäoliselt võimalik lahendada lähitulevikus euroalaväliste riikide euroalaga ühinemise teel, nagu eeldati siis, kui määruse 924/2009 põhimõtted 2001. aastal kehtestati. Seega ei ole piiriüleste tehingute tasudega seotud tõkete kõrvaldamine ühtsel turul õnnestunud. Seepärast tuleb võtta meetmeid ELi tasandil.

B. Lahendused
Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavariante on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks?
Ilma ELi õigusaktideta ei ole suudetud probleemi lahendada. Seepärast kaaluti nelja poliitikavarianti, mis kõik laiendavad põhimõtet, mille kohaselt ühtlustatakse omavääringus tehtavate riigisiseste maksete tasud piiriüleste tehingute tasudega, mis on tehtud: 1) omavääringus; 2) omavääringus ja eurodes; 3) üksnes eurodes; 4) ELi liikmesriigi mis tahes omavääringus, olenemata sellest, kus tehing toimub. Kolmas variant on tõhus, kuna piiriüleste euromaksete puhul kasutatav ajakohane taristu on kättesaadav ka kõigile euroalavälistes liikmesriikides tegutsevatele makseteenuse pakkujatele. Enamik euroalaväliste riikide piiriülestest tehingutest tehakse eurodes ja seega hõlmaks kolmas variant suurt osa piiriülestest tehingutest. Kuna eurotehingud on odavad, on oht, et riigisiseste tehingute tasusid suurendatakse, et ristsubsideerida kulukaid muudes vääringutes kui euro tehtavaid piiriüleseid

tehinguid, väike. Samuti on kolmas variant kooskõlas pikaajalisema eesmärgiga – tagada, et euro saab kõigi liikmesriikide ühisrahaks. Ka makseteenuse pakkujad aktsepteeriksid seda varianti meelsamini kui mis tahes muud varianti.

Kes millist varianti toetab?

Makseteenuse pakkujad eelistaksid olukorda mitte muuta, kuid seadusandliku algatuse puhul aktsepteeriksid kõige meelsamini kolmandat varianti. Makseteenuse kasutajate jaoks võiksid kasulikumat olla teine ja neljas variant, eeldusel et makseteenuse pakkujad ei tõsta muid tasusid (kontohaldustasud, vääringu konverteerimise tasud), et ristsubsideerida kulukaid muudes vääringutes kui euro tehtavaid piiriüleseid tehinguid. Euroopa Parlament võib eelistada hõlmata kohaldamisalasse rohkem tehinguid, liikmesriigid eelistavad eeldatavasti aga kolmandat varianti, kuna esimest ja teist varianti nad vabatahtlikult ei rakendanud, nagu on ette nähtud kehtiva määrusega 924/2009.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?

Euroalaväliste riikide piiriüleste eurotehingute keskmine hind on praegu hinnanguliselt 8 eurot krediidikorralduse puhul, 0,40 eurot kaardimakse puhul ja 2,30 eurot sularaha väljavõtmise puhul. Eelistatud variandi rakendamise korral langeksid need hinnad omavääringus tehtavate riigisiseste tehingute hinna tasemele, mis on vastavalt 1 euro, 0 eurot ja 0,63 eurot. Eeldades, et eurotehingute osakaal kõigis piiriüleste tehingutes ei vähene, peaksid makseteenuse kasutajad saama kokkuhoidu 900 miljonit eurot aastas. Samuti saaksid nad kasu läbipaistvamast ja vähem keerukast tasustruktuurist, mis võib suurendada konkurentsi. Väiksemad piiriüleste tehingute kulud soodustaksid ELis sügavamalt majanduslikku integratsiooni ning suurendaksid majanduse tootlikkust ja konkurentsivõimet. Meede võib tuua ka poliitilist kasu, kuna see on tarbijatele samamoodi kasulik nagu telekommunikatsiooni rändlusteenuse määrus, kuigi mõjutab kodanike elu vähem.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?

Makseteenuse pakkujate tulud väheneksid samal määral, nagu kasutajad saaksid kokkuhoidu, kuid seda kahju võib pikas perspektiivis kompenseerida tehingumahtude suurenemine. Ametiasutuste (järelvalveasutused) täiendavad kulud seoses määruse täitmise tagamisega oleksid väiksed.

Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele?

Euroala VKEd võivad oodata suuremat nõudlust euroalavälistest liikmesriikidest, kus piiriüleste maksete kõrged tasud on märkimisväärne takistus. Euroalaväliste liikmesriikide VKEd jõuaksid tänu vähekulukatele maksetele kõigi ELi elanike ja ettevõtetele, mitte ainult koduriigi elanikeni. Seega saavad nad ühtsel turul paremini konkureerida. Kõige rohkem saavad kasu kõige väiksemad VKEd, kuna neil ei ole võimalik piiriüleste maksete tasude osas läbi rääkida.

Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?

Märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele ei ole ette näha.

Kas on oodata muud olulist mõju?

Meetme rakendamise korral makseteenuse pakkujate tulud vähenevad ja selle kompenseerimiseks võivad nad kasutada vääringu konverteerimise tasusid, kuna need on makseteenuse kasutajatele vähem teada ja mõõtmiseks liiga läbipaistmatud. Makseteenuste direktiiviga on juba kehtestatud läbipaistvusnõuded, mis tuleks nende tõhususe suurendamiseks üksikasjalikumalt sätestada. Võttes arvesse vääringu konverteerimise väga tehnilist laadi kiiresti muutuv keskkonnas, tehakse Euroopa Pangandusjärelvalvele ülesandeks töötada välja regulatiivsed tehniliste standardid, et paremini reguleerida vääringu konverteerimise tavasid.

D. Järeelmeetmed
Millal poliitika läbi vaadatakse?
Poliitika tuleks läbi vaadata kolme aasta pärast, et kontrollida, kas makseteenuse pakkujad on üritanud kompenseerida tulude vähenemist muude hindade tõstmise abil ja kas määruse kohaldamisalasse tuleks kaasata rohkem tehinguid.